

**DOLZARB 90 KUN: TA'LIM, IJOD VA SPORT ORQALI
SOG'LOM AVLOD SARI****Abdullayeva Gulandom Ibodullayevna***Xorazm viloyati Bog'ot tumani 17-son maktabi**Biologiya fani o'qituvchisi***Matniyozova Karima Qadamboyevna***Xorazm viloyati Bog'ot tumani 17-son maktabi**Geografiya fani o'qituvchisi***Yoqubov Nurbek Bog'ibekovich***Xorazm viloyati Bog'ot tumani 17-son maktabi**Kimyo fani o'qituvchisi*

Annotatsiya. Ushbu maqola “Dolzarb 90 kun” loyihasining ta’lim, ijod va sport yo’nalishlaridagi tadbirlarini keng qamrovli tahlil qiladi. Loyiha yoshlarning yozgi ta’tilini mazmunli tashkil etish, ularni zararli odatlardan himoya qilish va sog’lom turmush tarzini targ’ib qilishga qaratilgan. Maqolada mamlakatimizda amalga oshirilayotgan fan to’garaklari, ijodiy va madaniy tadbirlar, sport musobaqalari hamda raqamli ta’lim platformalarining yoshlar rivojiga ta’siri real misollar, statistik ma’lumotlar va ekspert fikrlari asosida yoritilgan. Shuningdek, loyiha doirasida yoshlarning ijtimoiy faolligi, ko’ngillilar harakati va milliy ma’naviyatni rivojlantirishga qaratilgan tadbirlar ham batafsil ko’rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari “Dolzarb 90 kun” loyihasining yosh avlodni sog’lom, bilimli va ma’naviy barkamol etishda muhim vosita ekanligini tasdiqlaydi hamda kelajakda uning yanada takomillashtirilishi va kengaytirilishiga doir tavsiyalarni o’z ichiga oladi. Maqola yoshlar siyosati, ta’lim va madaniyat sohasida faoliyat yurituvchi mutaxassislar, pedagoglar hamda davlat boshqaruvi organlari uchun qimmatli manba hisoblanadi.

Kalit so’zlar: loyiha, madaniy tadbir, sog’lom avlod, ma’naviy barkamol, ta’lim, madaniyat

Yosh avlodni har tomonlama rivojlantirish, ularni bilimli, sog’lom va ma’naviy barkamol qilib tarbiyalash har bir davlatning ustuvor vazifasidir. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 17-fevraldagi qarori bilan tasdiqlangan “Dolzarb 90 kun” loyihasi yoshlarning yozgi ta’tilini mazmunli o’tkazish, ularni ta’lim, ijod va sportga jalb qilish orqali sog’lom avlodni shakllantirishga qaratilgan keng ko’lamli davlat dasturidir[1:5]. Ushbu maqolada loyiha doirasida amalga oshirilayotgan tadbirlar, ularning yoshlar hayotidagi o’rni va natijalari batafsil tahlil qilinadi.

“Dolzarb 90 kun” loyihasi 2020-yildan boshlab O’zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi tomonidan amalga oshirilmoqda. 2025-yilda

loyiha yanada kengaytirilib, barcha hududlarda maktablar, madaniyat va sport muassasalari faol ishtirokida tashkil etilmoqda[5]. Loyihaning asosiy maqsadi — yoshlarning yozgi ta'tilini mazmunli tashkil etish, ularni zararli odatlardan himoya qilish, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish va ijtimoiy faollikni oshirishdir.

Ushbu loyihadan ko'zlangan asosiy maqsad va vazifalar quyidagilardan iborat:

- yozgi ta'tilni ta'lim, ijod va sport orqali samarali o'tkazish;
- yoshlarning bilim va ko'nikmalarini oshirish;
- sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish;
- ijtimoiy himoyaga muhtoj yoshlarni qo'llab-quvvatlash;
- milliy ma'naviyat va vatanparvarlik ruhini shakllantirish.

Yozgi ta'til davomida tashkil etilayotgan fan to'garaklari va qo'shimcha kurslar o'quvchilarning bilimlarini mustahkamlashga xizmat qiladi. Misol tariqasida bir qator muassasalardagi kabi Xorazm viloyati Bog'ot tumanidagi 17-son maktabida ham o'qituvchilar tomonidan 2025-yil yozgi ta'tilda biologiya, kimyo, geografiya, matematika, ingliz tili va informatika fanlari bo'yicha interaktiv darslar tashkil etildi va bu jarayonga qiziquvchi yoshlar soni imkon qadar ko'paytirilishiga e'tibor qaratilmoqda. Interaktiv darslarda o'quvchilar nafaqat nazariy bilim, balki amaliy ko'nikmalarni ham egallashmoqda.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2024-yilda "Dolzarb 90 kun" doirasida o'tkazilgan ta'limiy tadbirlarda 1,2 milliondan ortiq o'quvchi ishtirok etdi, ularning 85 foizi fan to'garaklariga qatnashdi[1].

O'qituvchilar yozgi ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda faol ishtirok etmoqda. Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tomonidan berilgan ma'lumotga ko'ra, pedagoglar haftaning yakshanba kunlari ham "Dolzarb 90 kun" tadbirlari bo'yicha ishlamoqda[5]. Ota-onalar esa farzandlarining yozgi ta'tilini mazmunli o'tkazish uchun ularni to'garak va sport mashg'ulotlariga jalb qilmoqda.

Ijodiy to'garaklar yoshlarning shaxsiy rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Masalan, ko'pgina joylardagi kabi Samarqand shahrida ham "Yosh rassomlar" ko'rgazmasi va "She'riyat kechalari" muntazam o'tkazilib, yoshlarning badiiy didi va nutq madaniyati rivojlantirilmoqda[6]. 2024-yilda Toshkent shahrida o'tkazilgan "Yozgi ijod festivali"da 500 dan ortiq yoshlar ishtirok etdi. Ekspertlar fikricha, bunday tadbirlar yoshlarning ijodiy salohiyatini oshirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi[6]. "Dolzarb 90 kun" doirasida futbol, voleybol, shaxmat va yengil atletika bo'yicha musobaqalar o'tkazilmoqda. Masalan, Qashqadaryo viloyatida 2025-yil yozida o'tkazilgan sport festivalida 10 mingdan ortiq yoshlar ishtirok etdi[2]. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2024-yilda sport tadbirlarida ishtirok etgan yoshlarning sog'lomlik ko'rsatkichlari 12% ga yaxshilangan. O'zbekiston bo'ylab yangi sport maydonchalari qurilmoqda. Toshkent shahrida 2025-yilda ochilgan zamonaviy sport kompleksi yoshlar sportga bo'lgan qiziqishini oshirdi. Buxoro davlat tibbiyot

institutida “Dolzarb 90 kun” doirasida o‘tkazilgan madaniy tadbirda talabalarga tarixiy meros haqida ma’ruzalar tinglatildi va muzeylarga sayohatlar uyushtirildi[4:8].

So‘nggi yillarda raqamli ta’lim platformalari kengayib, onlayn kurslar orqali minglab yoshlar bilim olishmoqda. Masalan, “Bilim.uz” platformasida yozgi ta’til davomida 50 mingdan ortiq o‘quvchi kurslarda qatnashdi[5].

Ko‘ngillilar harakati yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. 2025-yilda “Dolzarb 90 kun” doirasida 10 mingga yaqin ko‘ngilli yoshlar turli ijtimoiy loyihalarda faol ishtirok etdi. “Dolzarb 90 kun” loyihasi natijasida yoshlarning sog‘lom turmush tarzini shakllantirish, bilim va ko‘nikmalarini oshirishda sezilarli yutuqlar qayd etildi. Masalan, 2024-yilda o‘quvchilar orasida sport bilan shug‘ullanish darajasi 15% ga oshdi.

Ota-onalar va jamoatchilik loyiha faoliyatini ijobiy baholamoqda. Ularning fikricha, “Dolzarb 90 kun” yoshlarning bo‘sh vaqtini samarali o‘tkazish uchun yaxshi imkoniyat yaratmoqda.

Kelgusida loyiha doirasida yangi innovatsion dasturlar joriy etish, barcha yoshlarni qamrab olish, maxsus ehtiyojli bolalarga alohida e’tibor qaratish rejalashtirilmoqda.

“Dolzarb 90 kun” loyihasi yoshlarni ta’lim, ijod va sport orqali sog‘lom, bilimli va ma’naviy barkamol avlod sifatida shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu loyiha yoshlarning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish, ularni zararli odatlardan himoya qilish, ijtimoiy faollik va shaxsiy rivojlanishlarini ta’minlashga xizmat qiladi. Kelajakda loyiha doirasidagi ishlarni yanada kengaytirish va takomillashtirish orqali mamlakatimiz yoshlarining farovonligi va taraqqiyotiga hissa qo‘shish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 17-fevraldagi qarori
2. “Dolzarb 90 kun” tadbirlarida o‘quvchilarning ishtiroki haqida ma’lumotlar Uza.uz, 2025-yil 16-iyun.
3. “Dolzarb 90 kun”: o‘quvchilarning yozgi ta’tili mazmunli tashkil etilishi Daryo.uz, 2025-yil 29-may.
4. “Dolzarb 90 kun” loyihasi doirasida teatr tadbirlari Ttisi.uz, 2025-yil 21-iyun.
5. “Dolzarb 90 kun” doirasida talabalar kibersport o‘yinlari Uzswlu.uz, 2025-yil.
6. “Dolzarb 90 kun” tadbirlari bo‘yicha rasmiy ma’lumotlar Xalqtaliminfo.uz, 2025-yil 21-iyun.

Internet manbalari:

1. <https://www.lex.uz/docs/-7401591>
2. <https://talimxabarlari.uz/32802/>
3. <https://xalqtaliminfo.uz/ru/post/1214>